

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 5.3.2008
COM(2008) 127 final

**COMUNICARE A COMISIEI
CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU**

Balcanii de Vest: consolidarea perspectivei europene

{SEC(2008) 288}

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Balcanii de Vest: consolidarea perspectivei europene

I. INTRODUCERE

În ultimii doi ani, țările din Balcanii de Vest¹ s-au apropiat din ce în ce mai mult de UE. Aceasta apropiere reflectă progresele, chiar dacă au fost inegale, înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor și condițiilor stabilite². De asemenea, au fost făcuți pași importanți în domeniul cooperării regionale. Cu toate acestea, țările noastre partenere se confruntă în 2008 cu o serie de provocări care ar putea avea implicații majore asupra securității, stabilității și prosperității acestora.

Nevoia soluționării statutului Kosovo-ului a dus la concentrarea atenției asupra regiunii și a legăturilor acesteia cu Uniunea Europeană. În contextul actual, menținerea păcii și stabilității în regiune reprezintă un aspect important. O mai mare consolidare a perspectivei UE și o mare vizibilitate și tangibilitate a acesteia pentru toate popoarele din regiune pot realiza cel mai bine acest lucru. Aceasta presupune de asemenea implicarea constructivă a liderilor politici din întreaga regiune.

Opinia publică din Balcanii de Vest este, într-o foarte mare măsură, favorabilă integrării în UE. Toate guvernele s-au angajat în vederea atingerii acestui obiectiv și sunt în faza punerii în aplicare de reforme. Cu toate acestea, societățile rămân divizate în ceea ce privește o serie de probleme - cheie legate de coexistența cu diverse comunități și integrarea acestora și, în unele cazuri, în ceea ce privește reformele constituționale. Sunt necesare în continuare eforturi în vederea obținerii consensului asupra unor astfel de chestiuni, pentru a se evita manifestările dăunătoare de naționalism și a se continua reformele politice și economice necesare.

Este în interesul Uniunii Europene și al întregii Europe ca regiunea să avanseze cât mai rapid pe calea reformelor politice și economice, a reconcilierii între popoare și a apropierei de UE. Prin urmare, UE își mobilizează toate instrumentele de politică de care dispune în vederea sprijinirii atingerii acestor obiective. Comisia acordă o prioritate specială sprijinirii consolidării statului de drept, buneii guvernante, reformei administrative și judiciare și dezvoltării societății civile.

În decembrie 2007, Consiliul European a reafirmat că „viitorul Balcanilor de Vest este în Uniunea Europeană”. Acesta și-a făcut cunoscută voința de a continua procesul de preaderare și chiar de a-l accelera, acolo unde eforturile unei anumite țări partenere ar justifica o asemenea decizie. În februarie 2008, Consiliul și-a reafirmat angajamentul de a sprijini pe deplin și efectiv perspectiva europeană pentru Balcanii de Vest. Acesta a cerut Comisiei să

¹ Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru și Serbia, precum și Kosovo, conform Rezoluției Consiliului de securitate al Organizației Națiunilor Unite 1244/99.

² Comisia a prezentat un raport al progreselor înregistrate de statele candidate și potențial candidate în cadrul documentelor de strategie privind extinderea din 2006 și 2007 - COM(2006) 649, 8.11.2006 și COM(2007) 663, 6.11.2007.

utilizeze instrumente comunitare în vederea promovării dezvoltării economice și politice și să propună măsuri concrete pentru întreaga regiune, pentru a se avansa în această direcție.

UE va continua să acționeze astfel încât perspectiva aderării să fie vizibilă și concretă pentru cetățenii țărilor din Balcanii de Vest. În acest scop, UE ar trebui să fie gata să accelereze pregătirile de preaderare cu toate țările din regiune dacă acestea îndeplinesc condițiile necesare. Progresul fiecărei țări în vederea aderării la UE depinde de performanțele, acestea, de meritele individuale și succesul acesteia în a reuși să întocmească un palmares al realizărilor înregistrate în ceea ce privește abordarea priorităților reformei.

2008 este anul în care responsabilitatea principală pentru promovarea cooperării regionale este asumată de partenerii din Balcanii de Vest, îndeosebi prin noul Consiliu Regional de Cooperare. Este important ca această cooperare regională să aducă beneficii cetățeanului.

O serie de parteneri regionali au probleme bilaterale nerezolvate cu vecinii lor. Comisia solicită tuturor părților în cauză să își reia eforturile în vederea gășirii de soluții reciproc acceptabile la asemenea probleme. Relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională rămân aspecte - cheie pentru obținerea statutului de membru UE.

Comisia sprijină eforturile de reformă și cooperare regională ale țărilor din Balcanii de Vest prin instrumentul acesteia de asistență pentru preaderare. De asemenea, a luat o nouă inițiativă în ceea ce privește coordonarea donatorilor, care constă în implicarea instituțiilor financiare internaționale și a donatorilor bilaterali. Prin aceasta intenționează să atragă cât mai mult sprijin pentru nevoile de modernizare și dezvoltare ale regiunii, din finanțări nerambursabile și împrumuturi.

Scopul acestei comunicări este acela de a reafirma angajamentul UE în ceea ce privește perspectiva europeană a Balcanilor de Vest și de a arăta calea de urmat pentru ca regiunea să obțină tot mai multe progrese, în drumul acesteia către UE. Prezenta comunicare este o continuare a Agendei de la Salonic și a Comunicării de la Salzburg, în concordanță cu documentul de strategie privind extinderea al Comisiei din noiembrie 2007. Aceasta stabilește noi inițiative în vederea promovării contactelor interumane, ce acoperă domenii precum liberalizarea vizelor și burse, dezvoltării societății civile și consolidării dezvoltării sociale și economice a regiunii. Comunicarea conține, de asemenea, o analiză succintă a situației fiecărui partener din perspectiva progreselor înregistrate, având în vedere că ultimele rapoarte de progres au fost prezentate în noiembrie 2007³.

Decizia președinției actuale a Consiliului, de a convoca o reuniune ministerială cu țările din Balcanii de Vest la 28 martie la Brdo (Slovenia) este foarte oportună. Această comunicare asigură baza de discuție pentru reuniunea respectivă.

Consiliul este invitat să aprobe măsurile stabilite în acest document și să sprijine punerea lor în aplicare.

³ Comunicarea are drept obiect evoluțiile esențiale ale agendei europene și regionale a Balcanilor de Vest, acordând o atenție deosebită noilor inițiative. O listă mai completă a activităților se găsește în documentul care însoțește această comunicare, SEC(2008) 288. Este acoperită o perioadă de doi ani de la reuniunea din martie 2006 de la Salzburg.

II. PROGRESSELE REALIZATE ȘI CALEA DE URMAT

1. Apropierea de UE și consolidarea cooperării regionale

Apropierea de UE presupune îndeplinirea criteriilor și condițiilor pentru fiecare etapă. Acestea sunt legate de criteriile de aderare de la Copenhaga și de procesul de stabilizare și asociere, inclusiv cele privind cooperarea regională, relațiile de bună vecinătate și cooperarea deplină cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII). Țările din Balcanii de Vest trebuie să abordeze în mod eficace prioritățile stabilite în cadrul parteneriatelor lor europene sau de aderare. Ritmul progreselor fiecărei țări este determinat de realizările proprii în acest domeniu.

Măsuri viitoare în vederea unei eventuale aderări la UE

Negocierile de aderare cu **Croația** progresează: ca urmare a finalizării, în octombrie 2006, a procesului de examinare, au fost deschise șaisprezece capitole de negociere, iar două au fost închise provizoriu până în februarie 2008. Progresele Croației constituie un semnal pentru celelalte țări din Balcanii de Vest în ceea ce privește perspectivele lor de aderare, odată ce îndeplinesc condițiile necesare.

Dacă guvernul acționează cu hotărâre în vederea atingerii reperelor și îndeplinirii celorlalte condiții, este posibil ca în anul următor negocierile de aderare cu Croația să înregistreze progrese substanțiale. Pentru ca 2008 să fie un an decisiv pentru procesul său de aderare, Croația trebuie să continue să înregistreze progrese în domeniul reformelor administrative și ale sistemului judiciar, al combaterii corupției, al drepturilor minorităților și întoarcerii refugiaților, precum și al continuării restructurării sectorului construcțiilor navale. Croația trebuie, de asemenea, să acorde o atenție sporită soluționării problemelor, nerezolvate încă, cu vecinii săi. Trebuie în special să abordeze fără întârziere și în conformitate cu Concluziile Consiliului din februarie 2008 problema zonei de protecție ecologică și a pescuitului.

Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei i-a fost acordat statutul de țară candidată în decembrie 2005. Deși în general ritmul reformelor a fost lent în ultimii doi ani, recent s-au înregistrat semne că acestea au luat avânt.

Îmbunătățirea cooperării între partidele politice și între primul ministru și președinte a condus la un consens sporit în ceea ce privește reformele legate de aderarea la UE. Acestea includ numirea de către Parlament a membrilor Consiliului judiciar și adoptarea de legi privind Parchetul, Consiliul procurorilor publici și structura Comitetului pentru relații interetnice. S-au înregistrat, de asemenea, progrese și în reforma și descentralizarea poliției.

Asigurarea unor relații de bună vecinătate și găsierea unor soluții negociate și reciproc acceptabile la problemele nerezolvate cu vecinii, în conformitate cu Concluziile Consiliului din decembrie 2007, rămân esențiale.

Parteneriatul de aderare adoptat de Consiliu la 18 februarie 2008⁴ identifică opt priorități - cheie pentru înregistrarea de progrese în ceea ce privește procesul de aderare a fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. Acestea se referă la punerea în aplicare corespunzătoare a tuturor angajamentelor luate în cadrul ASA, dialogul între partidele politice, punerea în aplicare a legii de funcționare a poliției și a legislației privind combaterea corupției, reforma sistemului judiciar și a administrației publice, precum și măsuri în domeniul politicii privind ocuparea forței de muncă și în vederea dezvoltării mediului de afaceri.

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei trebuie să răspundă acestor priorități - cheie pentru a demonstra că este gata să înceapă negocierile de aderare. Comisia consideră că dacă există suficientă voință politică și cooperare între partide se pot realiza în 2008 progresele necesare. Comisia va evalua aceste priorități - cheie ca obiective de referință reperabile, în raportul periodic din toamnă. Formularea unei recomandări de începere a negocierilor va depinde de rezultatele obținute.

Au fost, de asemenea, atinse obiective importante în procesul de finalizare a *Acordurilor de stabilizare și asociere (ASA-uri)* cu celelalte țări din regiune. Au fost semnate acorduri cu Albania în iunie 2006 și cu Muntenegru în octombrie 2007⁵; dispozițiile comerciale din acordurile interimare aferente au intrat deja în vigoare. Comisia încurajează statele membre să grăbească ratificarea acestor ASA, astfel încât să intre în vigoare cât mai curând posibil. Acordurile de stabilizare și asociere cu Serbia și Bosnia și Herțegovina au fost parafate de către Comisie în noiembrie, respectiv decembrie 2007. Aceste acorduri vor fi semnate imediat ce Serbia și Bosnia și Herțegovina îndeplinesc condițiile necesare. Înregistrarea unor realizări satisfăcătoare, mai ales în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor ce derivă dintr-un ASA, inclusiv a dispozițiilor comerciale ale acestuia, reprezintă un element esențial în progresul fiecărei țări în vederea aderării.

Albania a continuat să înregistreze progrese în ceea ce privește reformele și apropierea de standardele UE. Aceasta pune bine în aplicare acordul său interimar din cadrul ASA și înregistrează realizări. Albania și-a menținut o poziție echilibrată în problema Kosovo, contribuind astfel la stabilitatea regională.

Liderii politici din Albania s-au angajat într-o relație constructivă în ceea ce privește reformele esențiale. Reforma electorală – în special în vederea alegerilor parlamentare din 2009, întărirea statului de drept, reforma sistemului judiciar și lupta împotriva corupției și criminalității organizate sunt extrem de importante. Un climat mai bun în parlament va contribui la realizarea de progrese în aceste domenii.

Albania va continua să își dezvolte relațiile cu UE, cu condiția să mențină un nivel satisfăcător de punere în aplicare a ASA, să asigure faptul că alegerile îndeplinesc toate standardele internaționale și să continue întărirea statului de drept. Consolidarea mediului de afaceri și creșterea competitivității economice vor fi, de asemenea, importante.

⁴ Este în curs de publicare în Jurnalul Oficial.

⁵ ASA-urile cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și cu Croația sunt în vigoare din 2004, respectiv 2005.

Muntenegru a realizat progrese importante de la dobândirea independenței sale în iunie 2006. Muntenegru a depus eforturi în vederea întăririi capacităților sale instituționale și administrative. Adoptarea constituției și semnarea ASA au reprezentat pași importanți pentru Muntenegru și pentru relațiile acestei țări cu UE.

Constituția Muntenegrului este în general conformă cu standardele europene. Ea asigură un cadru general satisfăcător pentru sistemul judiciar, drepturile omului și ale minorităților. Cu toate acestea se așteaptă din partea Muntenegrului să își intensifice pregătirile în vederea punerii în aplicare a acestui cadru. Principiile independenței judiciare și asumării răspunderii trebuie să fie pe deplin respectate. Trebuie să fie intensificate eforturile privind combaterea corupției și a criminalității organizate. Continuarea reformei administrative și întărirea capacității administrative vor reprezenta o provocare majoră pentru Muntenegru.

În perioada care urmează, Muntenegru va trebui, de asemenea, să obțină un consens mai larg asupra chestiunilor legate de construcția statală și să continue progresele în ceea ce privește punerea în aplicare a agendei integrării europene. Alegerile prezidențiale care urmează să aibă loc în aprilie 2008 ar trebui să contribuie la aceasta.

Ratificarea în unanimitate a ASA a reliefat susținerea pe scară largă de care se bucură în țară un viitor european. Punerea în aplicare a acordului interimar și îmbunătățirea pregătirilor în vederea punerii în aplicare a ASA, odată ratificat, sunt esențiale pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor Muntenegrului cu UE. Întărirea stabilității macroeconomice și a mediului de afaceri vor fi, de asemenea, importante.

Bosnia și Herțegovina și-a continuat eforturile în vederea înregistrării de progrese în ceea ce privește agenda integrării europene. Liderii politici s-au angajat în octombrie 2007 să pună în aplicare reforma poliției și să obțină progrese în privința întregii agende de reforme în vederea creării condițiilor pentru semnarea ASA („Declarația de la Mostar”).

Cooperarea cu TPII a continuat și în prezent se desfășoară în general satisfăcător. Funcționarea instituțiilor de stat s-a îmbunătățit într-o oarecare măsură, ca urmare a adoptării de noi proceduri de lucru. Aceste dezvoltări au condus la parafarea ASA la 4 decembrie 2007. Liderii țării trebuie să depună în continuare eforturi considerabile, pentru ca Bosnia și Herțegovina să își asume întreaga responsabilitate asupra guvernării sale și înregistrării de progrese în privința reformei. În februarie 2008, Consiliul de Aplicare a Păcii a decis să amâne închiderea Biroului Înaltului Reprezentant.

Autoritățile Bosniei și Herțegovinei trebuie să adopte acum legislația la nivel de stat privind poliția și să abordeze alte priorități - cheie. Comisia apreciază că, dacă există suficientă voință politică, ar trebui să fie posibil ca Bosnia și Herțegovina să îndeplinească curând condițiile pentru semnarea ASA. Bosnia și Herțegovina are nevoie de instituții funcționale și eficiente, capabile să răspundă provocărilor pe care le ridică integrarea europeană.

Serbia deține un rol - cheie în regiune din punct de vedere economic și politic. Serbia este, de asemenea, importantă pentru stabilitatea regiunii, care ar beneficia de pe urma unei Serbii stabile și prospere și pe deplin integrate în familia națiunilor europene. În acest moment, Serbia trebuie să facă alegeri strategice în ceea ce privește viitorul său. Alegerile prezidențiale din februarie 2008 au confirmat aspirațiile europene ale Serbiei.

UE a convenit să instituie un grup operativ care să examineze modalitățile de obținere rapidă de progrese și s-a angajat să semneze ASA cu Serbia imediat ce sunt finalizați pașii necesari. Comisia rămâne convinsă de beneficiile pe care ASA le va aduce atât Serbiei, cât și UE, precum și de impactul pozitiv al acestuia asupra regiunii.

Cooperarea regională și relațiile de bună vecinătate sunt mai importante ca oricând pentru ca Serbia și întreaga regiune să își continue drumul către UE.

Progresele Serbiei pe drumul către UE, inclusiv acordarea statutului de țară candidată, pot fi accelerate, conform declarației Consiliului European din 14 decembrie 2007. Comisia cere Serbiei să își reafirme angajamentul în vederea unor relații mai strânse cu Uniunea Europeană.

Kosovo din perspectiva schimbării statutului său

La 17 februarie, Adunarea Kosovo-ului a adoptat o rezoluție prin care a fost declarată independența Kosovo. La reuniunea din 18 februarie, Consiliul a luat act de faptul că în rezoluție Kosovo se angajează să respecte principiile democrației și egalității tuturor cetățenilor săi, să protejeze sârbii și celelalte minorități, precum și moștenirea culturală și religioasă și să accepte supravegherea internațională.

Consiliul a luat act de faptul că statele membre vor decide ele însele asupra relațiilor acestora cu Kosovo, în conformitate cu practica națională și dreptul internațional. A subliniat faptul că situația provinciei Kosovo reprezintă un *caz sui generis* care nu pune în discuție principiile suveranității și integrității teritoriale, Carta ONU și rezoluțiile Consiliului de securitate sau Actul final de la Helsinki. Consideră, de asemenea, binevenită prezența în continuare a comunității internaționale, în temeiul Rezoluției 1244 a Consiliului de securitate al ONU. Consiliul a reiterat disponibilitatea UE de a juca un rol de prim - plan în consolidarea stabilității în regiune.

Comisia, în concordanță cu concluziile Consiliului, consideră că este important ca Belgradul și Pristina să își respecte angajamentele anterioare de a se abține de la orice fel de acțiuni sau declarații care ar putea constitui un pericol la adresa securității.

Comisia salută reafirmarea de către Consiliu a angajamentului său de a sprijini pe deplin și în mod efectiv perspectiva europeană pentru Balcanii de Vest, precum și apelul adresat Comisiei de a utiliza instrumente comunitare în vederea promovării dezvoltării economice și politice și de a propune regiunii, în sens larg, măsuri concrete pentru a se avansa în această direcție.

UE va sprijini dezvoltarea viitoare a Kosovo-ului prin misiuni internaționale civile, conduse de un reprezentant special al UE, printr-o misiune PESA privind statul de drept și prin sprijin substanțial pentru dezvoltarea economică și politică.

La 4 februarie, UE a adoptat o acțiune comună de desfășurare a misiunii PESA (EULEX Kosovo) și a numit un reprezentant special al UE. Misiunea va include ofițeri de poliție, judecători, procurori și agenți vamali pentru a asista autoritățile din Kosovo în eforturile lor de menținere a statului de drept.

Provocările majore pentru Kosovo includ întărirea statului de drept, în special a sistemului judiciar, combaterea criminalității organizate și a corupției, sprijinul pentru dezvoltarea economică și pentru crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor pentru întoarcerea refugiaților și pentru comunitățile minoritare, precum și intensificarea dialogului și reconcilierii între comunități. Asistența totală a UE pentru Kosovo este estimată la peste 1 miliard de euro pentru perioada 2007-2010 și reprezintă sprijin pentru dezvoltarea economică și politică a Kosovo și finanțarea contribuției UE la prezența internațională în Kosovo.

Kosovo a continuat să înregistreze progrese pe calea către o societate democratică și multiethnică. Alegerile generale din noiembrie 2007 au fost libere și corecte și au corespuns în general standardelor internaționale. Noul guvern de coaliție include miniștri din comunitățile sârbă și turcă și și-a asumat angajamente în ceea ce privește bunăstarea minorităților, în special a sârbilor kosovari. Guvernul a subliniat totodată importanța pe care o acordă reformelor care sunt în conformitate cu agenda europeană.

Perspectiva UE pentru Kosovo, la fel ca și pentru celelalte țări din Balcanii de Vest, este una clară și tangibilă. Kosovo a angajat un dialog constant cu Comisia în ceea ce privește reformele, iar progresele sunt monitorizate cu regularitate. Comisia își va intensifica sprijinul pentru construcție instituțională și dezvoltare și va organiza o conferință a donatorilor pentru a mobiliza fonduri în vederea acoperirii nevoilor cele mai urgente ale Kosovo-ului. Va urmări, de asemenea, să promoveze contactele interumane și participarea acestuia la cooperarea regională.

Progrese în ceea ce privește cooperarea regională - noul Consiliu de Cooperare Regională⁶

Cooperarea regională a cunoscut progrese semnificative odată cu asumarea de către țările din sud-estul Europei a unei responsabilități crescânde în ceea ce privește acest proces. Tranziția de la Pactul de stabilitate la un cadru regional de cooperare, al cărui început îl marchează Reuniunea la nivel înalt a Procesului de cooperare în Europa de Sud-Est (PCESE) de la Zagreb, din mai 2007, a fost în mare măsură finalizată în februarie 2008. Noul cadru se află sub îndrumarea politică a PCESE și include Consiliul de Cooperare Regională (CCR), recent înființat. A fost numit un secretar general al acestuia, iar secretariatul, stabilit la Sarajevo, și-a început activitatea în ianuarie 2008. În curând va fi înființat un birou de legătură la Bruxelles. Finanțarea secretariatului este asigurată de țările din regiune, de Comisie și de alți donatori internaționali. UE este reprezentată în comitetul de conducere al Consiliului de Cooperare Regională.

Activitatea CCR va avea ca punct de plecare realizările Pactului de stabilitate, care între 1999 și 2007 a reușit să dea un imbold extraordinar activităților regionale și a asigurat coordonarea donatorilor în Europa de Sud – Est. Va continua munca acestuia printr-un set de inițiative și proiecte simplificate. Comisia va acorda sprijin CCR și invită țările din regiune, statele membre și alți donatori să contribuie la acest sprijin.

⁶ Activități sectoriale specifice la nivel regional, inclusiv în domeniul comerțului, energiei și transporturilor la care se face referire în secțiunile care urmează.

2. Contactele interumane; familiarizarea oamenilor cu UE

Promovarea contactelor interumane între Balcanii de Vest și UE are o importanță crucială: astfel cetățenii din regiune cunosc mai bine UE, valorile și regulile sale, precum și modul de viață. Contactele dintre popoarele țărilor din Balcanii de Vest contribuie la reconciliere. Uniunea Europeană a subliniat importanța contactelor interumane și a invitat Comisia să ia inițiative privind promovarea acestora, în special în domeniul vizelor și burselor⁷.

Către un regim de călătorii fără viză

Instituirea unui regim de călătorii către UE fără viză este deosebit de importantă pentru popoarele din Balcanii de Vest. Cetățenii țărilor din Balcanii de Vest, cu excepția Croației, continuă să aibă nevoie de viză pentru a putea intra în UE. Demersurile în vederea instituirii unui regim de călătorii fără viză face parte din pregătirile în vederea dobândirii calității de membru al UE, care include, eventual, aderarea la spațiul Schengen. În același timp însă, măsurile luate în vederea liberalizării călătoriilor trebuie să ia în considerare interesele UE în domeniul securității interne și migrației. De aceea, adoptarea acestor măsuri este condiționată de reformele necesare care trebuie să fie realizate de către țările din Balcanii de Vest.

Un prim pas către liberalizarea vizelor îl reprezintă negocierea de către Comisie și țările din Balcanii de Vest, de acorduri de *facilitare a vizelor*. Acestea au fost semnate în septembrie 2007 și au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2008. Acordurile îmbunătățesc în mod substanțial condițiile de obținere a vizelor de călătorie către UE. Ele stabilesc o taxă redusă pentru obținerea vizei (35 € în loc de 60 €) și scutesc de la plata acestei taxe categorii largi de persoane. Ele stabilesc, de asemenea, termene de eliberare a unei vize (în mod normal, 10 zile) și simplifică și clarifică procedurile de eliberare a vizei pentru anumite categorii de persoane. Acordurile de facilitare sunt legate de introducerea datelor biometrice și de acordurile de readmisie care au fost negociate și semnate în paralel⁸.

Țările din Balcanii de Vest și statele membre trebuie să asigure o punere în aplicare corespunzătoare a acordurilor de facilitare a vizelor și de readmisie. Vor fi instituite comitete mixte care să monitorizeze punerea lor în aplicare; ele urmează să se întrunească în primăvara lui 2008. Aceste comitete vor adopta orientări pentru consulatele statelor membre, pentru a se asigura astfel o aplicare uniformă a acordurilor.

În conformitate cu Agenda de la Salonic și Concluziile Consiliului (CAGRA) din iunie 2007, Comisia întreprinde demersuri în vederea pregătirii pentru *liberalizarea vizelor* în Balcanii de Vest. În documentul său de strategie privind extinderea, din noiembrie 2007, Comisia și-a făcut cunoscută intenția de a începe un dialog cu fiecare țară în vederea stabilirii de foi de parcurs privind condițiile ce trebuie să fie îndeplinite în vederea eliminării obligativității vizelor.

⁷ În cadrul Agendei de la Salonic din iunie 2003 și, mai recent, în Concluziile Consiliului European din decembrie 2006 și în concluziile CAGRE din iunie 2007, decembrie 2007 și ianuarie 2008.

⁸ Un acord de readmisie cu Albania este în vigoare din mai 2006.

În concluziile sale din 28 ianuarie 2008, Consiliul a salutat intenția Comisiei Europene de a lansa în curând un dialog pe tema vizelor cu toate țările din regiune. Totodată, și-a exprimat disponibilitatea de a discuta în continuare acest subiect, pe baza prezentei comunicări, în vederea definirii de foi de parcurs detaliate, care să stabilească obiective de referință clare, de îndeplinit de către toate țările din regiune, pentru a se face astfel treptat progrese către liberalizarea vizelor.

Comisia a angajat dialoguri privind liberalizarea vizelor cu Serbia în ianuarie, iar cu Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și cu Muntenegru în februarie. Dialogul cu Albania va fi inițiat la începutul lunii martie. Va fi inițiat după aceea dialogul cu Bosnia și Herțegovina.

Comisia va elabora foi de parcurs prin consultarea Consiliului. Țările din Balcanii de Vest își vor aduce contribuția în acest context. Foile de parcurs vor acoperi patru seturi de probleme: securitatea documentelor, migrația ilegală, ordinea publică și securitatea, precum și relațiile externe. Foile de parcurs vor fi adaptate particularităților fiecărei țări, pentru a permite astfel fiecărei țări să își concentreze eforturile de reformă asupra domeniilor deficitare și să abordeze cerințele UE. Intenția Comisiei este de a finaliza foile de parcurs cât mai curând posibil după lansarea fiecărui dialog, pentru ca punerea în aplicare a reformelor necesare să fie promptă.

Ritmul de apropiere de momentul liberalizării vizelor va depinde de progresele pe care fiecare din țări le va înregistra în atingerea obiectivelor de referință. Pentru întregul proces va fi luată în considerare și capacitatea țărilor de a asigura o punere în aplicare eficace și corectă a acordurilor de facilitare a vizei și de readmisie. Comisia va furniza asistență tehnică și financiară pentru a sprijini procesul de punere în aplicare a foilor de parcurs.

Comisia și Consiliul vor monitoriza îndeaproape progresele înregistrate în cadrul reformelor relevante. Odată ce condițiile pentru fiecare țară sunt îndeplinite, Comisia va propune Consiliului eliminarea obligativității vizelor, prin modificarea Regulamentului nr. 539/2001 al Consiliului⁹.

Mai multe burse pentru studenții din Balcanii de Vest

Comisia acordă un număr din ce în ce mai mare de burse pentru studenții din Balcanii de Vest în cadrul programului *Erasmus Mundus*: 100 începând cu anul universitar 2007 /2008 pentru absolvenții de studii universitare care urmează cursuri de master („Fereastră către Balcanii de Vest”) și până la 500 pentru anul universitar 2008/2009 pentru studenți de toate nivelurile sau cadre universitare (în cadrul programului „Fereastra pentru cooperare externă”). Pentru aceste activități a fost alocat anual un sprijin comunitar de până la 10 milioane de euro.

Ca urmare a reuniunii Consiliului din 28.1.2008, Comisia intenționează să dubleze această alocare anuală, fapt ce ar permite unui număr suplimentar de câteva sute de studenți să beneficieze de o bursă, începând cu anul universitar 2009/2010.

Comisia invită statele membre să mărească numărul bursei acordate studenților din Balcanii de Vest, în cadrul propriilor *programe bilaterale de burse*.

⁹ Regulamentul (CE) nr. 539/2001 al Consiliului din 15 martie 2001 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe ale statelor membre și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt scutiți de această obligație (JO L 81, 21.3.2001).

Participarea la programe și agenții comunitare

Statele candidate și potențial candidate pot participa la *programele comunitare* în temeiul acordurilor - cadru. Participarea la aceste programe reprezintă o cale importantă de facilitare a integrării, a cooperării și a dezvoltării politicilor. Comunitatea acordă sprijin și, în unele cazuri, condiții favorabile în vederea participării.

Comisia lucrează în strânsă colaborare cu statele din regiune pentru a identifica programele comunitare pentru care există interes și capacitate și, acolo unde este necesar, pentru a pregăti părțile în vederea participării. Din 2007, majoritatea țărilor din Balcanii de Vest participă la cel de-al șaptelea program - cadru pentru cercetare; unele dintre ele participă de asemenea la programele „Cultură”, „Progres”, „Concurență și inovare”, „Vamă” și „Fiscalis”. În 2008-2009 și alte programe vor deveni accesibile unui număr tot mai mare de țări din Balcanii de Vest.

Țările din Balcanii de Vest pot participa, de asemenea, la activitățile *agențiilor comunitare*, de la caz la caz. Pregătirile pentru participarea la activitățile anumitor agenții sunt în curs de desfășurare, în special pentru Croația și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. O serie de agenții comunitare primesc sprijin în cadrul IPA pentru pregătirea în vederea participării țărilor din Balcanii de Vest.

În 2008, Comisia va adopta o comunicare ce va permite țărilor potențial candidate să participe, în aceleași condiții cu țările candidate, la programele comunitare, condiții egale din punct de vedere al ratei cofinanțării participării lor, care va fi mărită (de la 75 la 90%).

Alte activități în domeniile științei și cercetării, educației, culturii, tineretului și media

Cooperarea cu UE și în Balcanii de Vest în domeniile *științei și cercetării* este tot mai intensă. Țările din Balcanii de Vest sunt din ce în ce mai mult implicate în activitățile derulate în cadrul celui de-al șaptelea program - cadru pentru cercetare: numărul proiectelor depuse din regiune a crescut considerabil și a fost instituit un nou instrument de cooperare pentru Balcanii de Vest (Inco.net).

Țările din Balcanii de Vest elaborează în prezent, cu sprijinul Comisiei, o politică integrată de cercetare, în concordanță cu spațiul european al cercetării. Activitățile Centrului Comun de Cercetare au fost deschise oamenilor de știință din Balcanii de Vest. În iunie 2006 a fost lansată o „Platformă de coordonare a cercetării în Balcanii de Vest” care include toți actorii implicați și care urmărește întărirea capacității de cercetare în regiune. De la înființare aceasta s-a reunit de două ori pe an.

Activitățile în domeniul *educației și culturii* în Balcanii de Vest favorizează dezvoltarea resurselor umane și contribuie la reconcilierea între popoare. Printre acestea se numără instituirea, în 2007, a Inițiativei privind reforma în educație în Europa de Sud-Est, precum și activitatea desfășurată în regiune de Fundația Europeană de Formare. O amplă cooperare între instituțiile academice din Balcanii de Vest și cele din statele membre UE, în domeniul învățământului superior, se desfășoară în cadrul programului *Tempus*. Sprijinul comunitar anual pentru Balcanii de Vest, în cadrul acestui program, se ridică la 20 de milioane de euro.

În luna mai urmează să se desfășoare la Ljubljana, în cadrul activităților aferente desemnării anului 2008 drept Anul european al dialogului intercultural, o conferință cu tema „Politici și practici culturale în relațiile externe ale UE”. Aceasta se va concentra în special asupra Balcanilor de Vest. Comisia pune în aplicare, împreună cu Consiliul Europei, un program regional de protejare a *patrimoniului cultural* în Europa de Sud Est care are drept obiect, până în prezent, 177 de clădiri și situri.

De asemenea, Comisia participă la inițiativele privind *reforma în domeniul media* și le sprijină. O conferință privind radiodifuziunea și televiziunea se va desfășura în iunie 2008 la Istanbul.

Sprijinul pentru *activitățile destinate tinerilor* din Balcanii de Vest (schimburi la care participă tineret, proiectele Serviciului european de voluntariat, formare profesională și creare de rețele) este acordat în cadrul unei „ferestre” speciale a programului Tineretul în acțiune. Aceste activități, care au fost inițiate în 2007, vor fi dezvoltate și mai mult în 2008.

Cooperarea transfrontalieră

Cooperarea transfrontalieră contribuie la reconciliere și la relațiile de bună vecinătate, facilitând de asemenea integrarea în UE a țărilor care beneficiază de aceasta. Acest lucru este deosebit de relevant pentru o regiune cu o istorie recentă marcată de conflicte. Programele de cooperare transfrontalieră sprijină contactele interumane prin implicarea actorilor locali în activități comune și prin asistența acordată dezvoltării de investiții transfrontaliere.

Asistența comunitară pentru cooperarea transfrontalieră în Balcanii de Vest în cadrul IPA a fost extinsă pentru a acoperi și frontierele dintre țările din Balcanii de Vest, care se adaugă astfel frontierelor dintre țările din Balcanii de Vest și statele membre UE. Această asistență a crescut substanțial și se va ridica la aproximativ 50 de milioane de euro pentru perioada 2007-2011, față de media anuală de 20 de milioane de euro, pentru perioada 2004-2006.

3. Dezvoltarea societății civile și dialog – o nouă facilitate pentru societatea civilă

Societatea civilă reprezintă un element esențial al vieții publice democratice. Implicarea sa activă în procesul de reformă politică, socială și economică în Balcanii de Vest contribuie la consolidarea democrației și reconcilierii. În ciuda unor pași pozitivi, organizațiile societății civile continuă să fie slabe și au nevoie de formare pentru a se adapta la circumstanțele actuale. Prin urmare, este important să se creeze condiții care să conducă la dezvoltarea în continuare a activităților lor.

Asistența UE pentru dezvoltarea societății civile și pentru dialog în Balcanii de Vest a fost furnizată în cadrul instrumentelor anterioare și se va bucura de o atenție specială în cadrul IPA. Au fost sprijinite numeroase tipuri de organizații, în special cele activând în domeniile relațiilor interetnice, protecției minorităților, inclusiv a romilor, reducerii sărăciei, protecției mediului și dezvoltării sociale.

Per total, sprijinul pentru societatea civilă din Balcanii de Vest, acordat în cadrul programelor naționale și regionale, s-a ridicat la 27 de milioane de euro în perioada 2005-2007. Se acordă asistență suplimentară prin programele de cooperare transfrontalieră, precum și prin instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (EIDHR)¹⁰.

În documentul său de strategie din noiembrie 2007, Comisia a anunțat că va institui o *nouă facilitate pentru promovarea dezvoltării societății civile și a dialogului*. Cooperarea va cuprinde sectoare precum drepturile omului, egalitatea între bărbați și femei, incluziunea socială, sănătatea, mediul, promovarea și reprezentarea intereselor mediului de afaceri, media, cultură, precum și protecția consumatorilor. Facilitatea va acoperi trei domenii de activitate:

- sprijin pentru inițiativele societăților civile locale și consolidarea capacităților, întărirea rolului societății civile;
- programe prin care jurnaliști, tineri politicieni, lideri sindicali, profesori etc. vor intra în contact cu instituțiile UE;
- sprijin pentru construirea de parteneriate și dezvoltarea de rețele între organizațiile societății civile, întreprinderi, uniuni sindicale și alți parteneri sociali și organizații profesionale din țările beneficiare și omologii lor din UE, în vederea promovării transferului de cunoștințe și experiență.

Vor fi dezvoltate proiecte atât în cadrul programelor naționale, cât și al celor cu beneficiari multipli din cadrul IPA. Un program IPA cu beneficiari multipli va sprijini, prin furnizarea de asistență tehnică, toate componentele facilității. Va fi acordată asistență tehnică și pentru formare, în vederea stimulării consolidării capacităților și creării de rețele, precum și pentru diseminarea rezultatelor. Finanțarea activităților societății civile în Balcanii de Vest în perioada 2008-2010 se va tripla față de perioada 2005-2007. În aprilie 2008 va avea loc la Bruxelles o conferință a societății civile în vederea lansării noii facilități.

Comisia va iniția un dialog cu bisericile și grupările religioase, având în vedere rolul potențial al acestora în procesul de reconciliere. Astfel, aceste grupări se vor familiariza cu structurile și procedurile UE și se va putea realiza un schimb de opinii.

4. Buna guvernare

Documentul de strategie al Comisiei din 2007 privind extinderea a acordat o mare prioritate aspectelor de bază ale guvernării, inclusiv construcției instituționale, reformei sistemului judiciar și administrative și prevenirii criminalității organizate și corupției. Cooperarea deplină cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII) rămâne pentru țările în cauză una din condițiile de îndeplinit în vederea aderării la UE.

¹⁰ Asistența din cadrul EIDHR pentru Balcanii de Vest s-a ridicat la 9 milioane de euro în perioada 2005-2007. Pentru 2008 se are în vedere alocarea de 5,7 milioane de euro pentru Balcanii de Vest.

Cooperarea în domeniul justiției, libertății și securității¹¹

Cooperarea și reformele în domeniul justiției, libertății și securității, cu precădere în combaterea criminalității organizate și a corupției, reformarea sistemului judiciar și a poliției, precum și întărirea gestionării frontierelor, reprezintă elemente deosebit de importante pentru Balcanii de Vest și o prioritate de bază a agendei europene a acestora. O parte importantă din valoarea totală a asistenței comunitare pentru regiune va continua să fie rezervată acestui domeniu.

Procesul Ohrid privind gestionarea securității frontierelor (co-sponsorizat de Comisie) a fost finalizat cu succes la sfârșitul lui 2007. Cooperarea în acest domeniu va continua în cadrul CCR.

Balcanii de Vest reprezintă pentru *Europol* zonă prioritară. În 2007 au fost semnate acorduri strategice cu *Europolul* de către Albania, Bosnia și Herțegovina și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, în același timp fiind în curs de negociere acorduri similare cu Muntenegru și Serbia. Un acord operațional mai avansat între *Europol* și Croația este în vigoare din 2006. Croația a semnat, de asemenea, un acord de cooperare cu *Eurojust*¹² în noiembrie 2007.

UE susține ideea unei cooperări mai strânse între *Europol* și *Centrul regional SECI*¹³ pentru combaterea infracționalității transfrontaliere, cu sediul la București. Un acord de cooperare între cele două organizații ar trebui încheiat imediat ce noua Convenție SECI (SELEC – Centrul de aplicare a legii din Europa de Sud-Est), ce reglementează protecția datelor personale, este adoptată. Acest lucru este în concordanță cu concluziile privind continuarea dezvoltării viitoare a centrului SECI, adoptate de Consiliul pentru justiție și afaceri interne (JAI) din decembrie 2006.

Comisia susține inițiativa președinției slovene ca *Evaluările amenințării pe care o constituie criminalitatea organizată în Europa de Sud - Est (SEE –OCTA)* să fie elaborate de către țările din Balcanii de Vest cu asistența Centrului SECI și a *Europolului*. În martie 2008, se va desfășura la Viena o conferință privind SEE-OCTA. Primele rezultate ale acestor evaluări vor fi prezentate la Consiliul JAI din iunie 2008.

Cooperarea dintre UE și țările din Balcanii de Vest în domeniile *combaterii terorismului* și a *combaterii traficului*, va fi intensificată. Agenția UE care coordonează activitatea de securizare a frontierelor (FRONTEX) își intensifică în prezent cooperarea cu mai multe țări din Balcanii de Vest, pe baza unor acorduri de lucru.

Comisia va continua să furnizeze asistență substanțială proiectelor regionale legate de aspecte privind JLS, inclusiv cooperarea regională între procurori, cooperarea transfrontalieră între poliție și serviciile de vamă și acțiuni în domeniul politicilor privind azilul, migrația și vizele.

¹¹ Pentru vize, a se vedea secțiunea 2.

¹² Organism UE înființat în 2002 pentru a întări eficacitatea autorităților competente din statele membre în investigarea și urmărirea judiciară a cazurilor grave de criminalitate transfrontalieră și criminalitate organizată.

¹³ SECI – Inițiativa de cooperare în Europa de sud –est.

Școala regională de administrație publică (SRAP)

Școala regională de administrație publică (SRAP) a fost creată în mai 2006, la inițiativa Comisiei. Ea funcționează din noiembrie 2006 ca rețea ce urmărește să stimuleze cooperarea regională în domeniul administrației publice, să consolideze capacitatea administrativă și să dezvolte resursele umane din acest domeniu. De la sfârșitul anului 2006 se desfășoară numeroase activități de formare.

Obiectivul este acela de a crea, la începutul anului 2009, o școală regională de administrație publică complet operațională. Pregătirile sunt în curs de desfășurare și, în ianuarie 2008, Comitetul de conducere a desemnat Danilovgradul (Muntele Negru) drept viitor sediu al școlii. Pregătirile în vederea semnării acordului cu țara gazdă, prin care SRAP dobândește personalitate juridică, au început, iar procedurile de numire a directorului și de recrutare de personal vor fi lansate în cursul anului 2008. În mai 2008 va fi semnat un memorandum de înțelegere între beneficiari.

Institutul European de Administrație Publică se va implica îndeaproape, în noua fază a proiectului SRAP. Se urmărește, de asemenea, cooperarea activă cu școlile naționale de administrație publică din statele membre.

Comisia sprijină înființarea SRAP și asigură finanțarea pentru fazele pregătitoare ale proiectului. Costurile de funcționare ale școlii vor fi suportate de statele participante.

Activități de înfrățire, TAIEX și SIGMA – sesiuni de informare privind UE pentru actorii interesați din țările din Balcanii de Vest

Activitățile de înfrățire¹⁴ și TAIEX¹⁵ care urmăresc familiarizarea administrațiilor țărilor candidate și potențial candidate cu *acquis*-ul comunitar și standardele europene constituie o parte substanțială a asistenței comunitare pentru regiune.

Activitățile de înfrățire sunt disponibile în Balcanii de Vest pentru toate sectoarele *acquis*-ului. Din martie 2006 au fost inițiate în regiune cincisprezece noi proiecte de înfrățire, cu un buget total de 16,5 de milioane de euro, ce acoperă domeniile justiție și afaceri interne, finanțe publice și piață internă (inclusiv vamă și fiscalitate), sectorul social și agricultură. Aceste acțiuni vor continua.

Activitățile TAIEX ale Comisiei în Balcanii de Vest acoperă toate domeniile legislației UE, cu un accent deosebit asupra pieței interne, agriculturii și justiției și afacerilor interne. Sunt incluse, de asemenea, și traducerea *acquis*-ului comunitar și aspectele terminologice. Din martie 2006 aproximativ 14 000 de funcționari publici din regiune au beneficiat în mod direct de asistență TAIEX și au fost organizate peste 530 de sesiuni de formare și informare. Activitățile TAIEX vor fi extinse în continuare la domeniile: legislație UE, construcție statală, bună guvernare și reformă socioeconomică. Cu ajutorul instrumentului TAIEX urmează a fi lansată o facilitare specială pentru construcție instituțională pentru Kosovo și un program de

¹⁴ Instrumentul de înfrățire a fost lansat de Comisie în 1997 pentru cooperare administrativă, în contextul extinderii, pentru a ajuta administrațiile statelor care în acea perioadă aveau statut de țări candidate să introducă și aplice corespunzător legislația comunitară. Instrumentul de înfrățire s-a transformat într-un instrument specific de asistență administrativă reciprocă, în care sunt implicați experți din statele membre.

¹⁵ TAIEX: Biroul de asistență tehnică și schimb de informații.

întâlniri între reprezentanții societății civile din Balcanii de Vest și omologii lor din UE (a se vedea mai sus).

TAIEX va organiza în fiecare țară potențial candidată o serie de *seminarii* adaptate în funcție de nevoile specifice ale acestuia, pe teme privind aspecte generale ale politicilor Uniunii Europene, structurilor și proceselor de preaderare, precum și domenii - cheie din legislația UE.

Comisia va continua să acorde asistență în cadrul instrumentului pentru construcție instituțională *SIGMA*¹⁶, care acoperă domenii orizontale ale gestionării publice (reforma administrației publice, achizițiile publice, etica în sectorul public, precum și control financiar intern și extern).

5. Cooperare parlamentară

Implicarea activă a parlamentelor în pregătirile țărilor în vederea aderării la UE reprezintă un factor esențial pentru înregistrarea de progrese.

Cooperarea dintre Parlamentul European și parlamentele țărilor din Balcanii de Vest a continuat să se desfășoare în cadrul *comitetelor parlamentare mixte* cu Croația și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, precum și în cadrul *reuniunilor interparlamentare* cu Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia. Reuniuni informale de acest tip au avut loc și cu Kosovo. Cooperarea va continua prin seminarii și colocvii interparlamentare. Parlamentul European (Comisia pentru afaceri externe- AFET) are în vedere acordarea de sprijin activităților CCR în domeniul cooperării parlamentare.

În 2007 a fost înființat un Secretariat regional pentru cooperare parlamentară în Europa de Sud - Est, găzduit de Parlamentul Bulgariei. În acest scop, urmează a fi semnat în primăvara lui 2008 un Memorandum de înțelegere privind cooperarea interparlamentară în Europa de Sud - Est, care a fost parafat în decembrie 2007. Cooperarea regională parlamentară a continuat și în cadrul reuniunilor anuale ale Conferinței comitetelor de integrare europeană ale statelor participante la procesul de stabilizare și asociere (COSAP-ul Balcanilor de Vest) și în cadrul Forumului parlamentar Cetinje.

6. Integrarea comercială – Acordul de Liber Schimb Central European (CEFTA)

Acordul de Liber-Schimb Central European (CEFTA), în forma sa extinsă și modificată, a fost semnat în decembrie 2006 și a intrat în vigoare, pentru toate părțile, în noiembrie 2007. Acesta va contribui la atragerea investițiilor străine directe, promovarea comerțului intraregional și la integrarea regiunii în comerțul mondial. Integrarea comercială regională prin CEFTA completează integrarea comercială dintre țările din regiune în UE, realizată prin acordurile de stabilizare și asociere (ASA) și măsurile comerciale autonome (ATM). Până în aprilie 2008 va fi înființat la Bruxelles un nou secretariat care va asista președinția CEFTA, asigurată prin rotație.

Comisia va continua să acorde asistență tehnică și financiară părților. De asemenea, va sprijini financiar noul secretariat în primii trei ani de funcționare.

¹⁶ SIGMA: Sprijin pentru îmbunătățirea guvernantei și gestionării Inițiativă pusă în aplicare în cooperare cu OCDE și finanțată printr-o serie de acorduri de finanțare ce totalizează anual aproximativ 5 milioane de euro.

În prezent este în curs de stabilire *cumulul pe diagonală al regulilor de origine*¹⁷ UE - Balcanii de Vest pentru țările interesate din regiune. Dispozițiile necesare, inclusiv cumulul cu Turcia pentru produsele ce intră sub incidența uniunii vamale, au fost incluse în ASA-uri sau în protocoalele adiționale, negociate în 2007. Ele vor fi aplicabile de la data intrării în vigoare a acordurilor interimare și protocoalelor adiționale aferente. În octombrie 2007, miniștrii comerțului din țările Euro-Med au aprobat extinderea sistemului de cumul pe diagonală Pan-Euro-Med la țările din Balcanii de Vest. Pregătirile tehnice pentru aceasta sunt în curs de desfășurare și se prevede ca deciziile formale să fie luate în cursul anului 2008. Comisia examinează modalitățile de asigurare a unei puneri în aplicare mai rapide a cumulului pe diagonală între Balcanii de Vest, Turcia, AELS și UE. Comisia va continua să acorde sprijin tehnic și financiar administrațiilor vamale și în domeniul fiscalității, în special în vederea intrării în vigoare a zonei de cumul pe diagonală.

Aderarea la OMC este fundamentală pentru promovarea reformelor economice și comerciale. Comisia continuă să furnizeze asistență tehnică Bosniei și Herțegovina, Muntenegrului și Serbiei privind negocierile acestora cu OMC în vederea aderării. Alte măsuri de sprijin pentru integrarea comercială sunt participarea la licitații în cadrul noilor instrumente de preaderare și de vecinătate (IPA și ENPI) și continuarea acordării unui sprijin financiar semnificativ, în vederea alinierii legislației țărilor din Balcanii de Vest la legislația comercială de bază a UE.

7. Dezvoltarea economică și socială

Provocările majore cu care se confruntă Balcanii de Vest sunt creșterea competitivității, reducerea ratelor ridicate de șomaj, promovarea dezvoltării personale și a participării pe piața muncii, construirea infrastructurii și asigurarea coeziunii sociale. Comisia sprijină eforturile de promovare a dezvoltării durabile și de familiarizare cu obiectivele Strategiei de la Lisabona. Această strategie urmărește intensificarea creșterii economice și creării de locuri de muncă și pregătirea UE pentru a putea răspunde provocărilor globalizării, îmbătrânirii populației și schimbărilor climatice. Agricultură și dezvoltarea rurală sunt, de asemenea, chestiuni centrale și este necesar să se acorde atenția cuvenită rolului acestora în dezvoltarea economică și socială a regiunii. Comisia cooperează strâns cu instituțiile financiare internaționale (IFI) și alți donatori pentru a răspunde nevoilor de bază ale regiunii în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială.

¹⁷ Cumulul pe diagonală al regulilor de origine reprezintă un sistem care facilitează integrarea comercială regională. El permite unei țări să prelucreze și să exporte un produs către UE beneficiind de un tratament comercial preferențial, chiar dacă o parte a materiei prime necesare realizării produsului provine dintr-o altă țară care participă la sistem.

Sprijin pentru stabilizare și reforme economice în regiune

Țările din Balcanii de Vest continuă să facă eforturi în vederea îndeplinirii criteriilor economice de la Copenhaga, ce impun existența unei economii de piață funcționale și a capacității de a face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței din UE. Ele au nevoie, de asemenea, să se pregătească în vederea unei participări viitoare în cadrul procedurilor de supraveghere multilaterală și de coordonare a politicii economice, ca parte a uniunii monetare și economice. Comisia le sprijină eforturile. Țările candidate au dezvoltat programe economice de preaderare care prevăd propunerile lor de reformă. În plus, din decembrie 2006, țările potențial candidate pregătesc programe economice și fiscale anuale, care sunt evaluate de Comisie. Între țările respective și Comisie se desfășoară regulat un dialog economic bilateral. Țările din Balcanii de Vest pot, de asemenea, beneficia de asistență macro-financiară din partea Comisiei.

Cooperarea cu IFI în vederea dezvoltării economice și sociale

Comisia s-a angajat în vederea unei mai strânse coordonări cu BEI, BERD și alte IFI pentru sprijinirea modernizării și dezvoltării în Balcanii de Vest. Comisia și IFI se concentrează asupra a trei domenii prioritare: microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii (IMM-urile), eficiență energetică și infrastructură.

În martie 2007, a fost instituit un grup consultativ IFI pentru proiectele regionale în domeniul transporturilor, energiei și protecției mediului, pentru autoritățile locale și parteneriatele public – private, precum și pentru aspecte sociale cum ar fi sănătatea, educația, ocuparea forței de muncă și piața muncii.

În noiembrie 2007, Comisia a convenit cu BEI, BERD și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei asupra creării unei facilități pentru proiectele de infrastructură, destinată Balcanilor de Vest. Această facilitate este în curs de lansare, beneficiind de un buget de 16 milioane de euro. Ea va ajuta la pregătirea proiectelor de investiție în domeniile transporturilor, energiei, mediului și infrastructurii sociale, care urmează să fie finanțate din împrumuturi și finanțări nerambursabile. Facilitatea va fi în curând extinsă pentru a include și alți donatori interesați, precum și alte forme de cooperare. Comisia, BEI, BERD și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei s-au angajat să stabilească, până în 2010, un cadru de investiții pentru Balcanii de Vest cu alți IFI și donatori, pentru a crește nivelul de armonizare și cooperare în ceea ce privește investițiile pentru dezvoltare socioeconomică în regiune.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile)

Fondul European pentru Europa de Sud – Est (EFSE) asigură facilități de împrumuturi pentru băncile comerciale și instituțiile financiare nebancare, în vederea sprijinirii dezvoltării microîntreprinderilor și gospodăriilor. EFSE a furnizat în ultimii doi ani microcredite pentru peste 65 000 de întreprinderi mici din regiune. Fondul a reușit, totodată, să atragă capital privat pentru microcredite. Comisia participă la EFSE din 2006. În prezent, Comisia analizează fezabilitatea inițiativelor viitoare pentru sprijinirea întreprinderilor mici din regiune.

În cadrul *Cartei Europene pentru Întreprinderile Mici*, care a fost extinsă până în 2009 pentru Balcanii de Vest, s-au desfășurat o serie de activități și reuniuni regionale ce implică evaluări de politici. Țările din regiune sunt acum integrate în noua *Rețea a întreprinderilor europene*, rețeaua UE de servicii de sprijin pentru IMM-uri.

Politici de ocupare și aspecte sociale

În ultimii doi ani s-au derulat, cu sprijinul Comisiei, o serie de inițiative regionale în domeniul politicii de ocupare a forței de muncă, aspectelor sociale și dialogului social. În cadrul „procesului de la București” a continuat activitatea de revizuire a politicii de ocupare a forței de muncă a fiecărei țări și a fost inițiată activitatea în ceea ce privește sănătatea și securitatea la locul de muncă și crearea de rețele ale serviciilor publice de ocupare a forței de muncă. S-au desfășurat o serie de reuniuni și conferințe regionale privind ocuparea forței de muncă, dialogul social și aspectele legate de protecția socială. În octombrie 2007, au fost convenite de către miniștrii ocupării forței de muncă, muncii și afacerilor sociale din Balcanii de Vest priorități comune ale politicii în aceste domenii („Concluziile Budva”) A fost, de asemenea, semnată de către miniștrii afacerilor sociale o declarație privind coordonarea în domeniul securității sociale („Declarația de la Tirana”). Un program de coordonare a sistemelor de securitate socială beneficiază la ora actuală de asistență comunitară. Aceste acțiuni vor continua. O reuniune informală a miniștrilor muncii și problemelor sociale, privind ocuparea tinerilor, se va desfășura în iunie 2008.

Energie

Aprovizionarea cu energie este crucială pentru susținerea dezvoltării economice în Europa de Sud - Est.

Tratatul de instituire a Comunității Energiei, care a intrat în vigoare în iulie 2006, urmărește crearea unui cadru stabil de reglementare și de piață, capabil să atragă investiții în domeniile producerii și transportului de energie precum și al rețelelor energetice. Un cadru unic de reglementare în regiune, aliniat la legislația UE, va facilita depășirea problemei fragmentării pieței, va asigura securitatea furnizării și va contribui la îmbunătățirea situației mediului. Aceasta înseamnă că părți importante din *acquis*-ul comunitar privind energia sunt deplin aplicabile, în acest moment, în Balcanii de Vest.

Toate instituțiile la care se face referire în tratat au fost înființate și sunt operaționale. Principalii actori interesați din sectoarele gaze și electricitate se întâlnesc în mod regulat. În 2007 a avut loc o conferință privind investițiile în infrastructura energetică și a fost adoptată o listă de proiecte prioritare de infrastructură energetică. În plus, a fost semnat și un memorandum de înțelegere care are în vedere dimensiunea socială a Comunității Energiei.

În 2007, o nouă *facilitate privind eficiența energetică*, destinată Balcanilor de Vest, a fost stabilită în cadrul IPA, în cooperare cu IFI. Comisia intenționează să extindă această facilitate.

Transporturi

Dezvoltarea unei rețele fiabile de transporturi reprezintă o condiție esențială pentru progresul economic și integrarea socială în regiune și, de asemenea, pentru un acces mai ușor către rețeaua de transport UE și la piața internă.

Comisia propune în prezent directive de negociere a unui *tratat comunitar privind transporturile în Balcanii de Vest*. Scopul acestuia este de a se întreprinde acțiuni în vederea creării unei piețe integrate a transportului terestru, feroviar, pe căile navigabile interne și maritim în regiunea Balcanilor de Vest. Propunerea vine în continuarea discuțiilor exploratorii în domeniul transporturilor, lansate la începutul lui 2007 cu toate țările vecine UE și care au fost încheiate cu succes cu țările din Balcanii de Vest¹⁸.

Observatorul transporturilor din Europa de Sud - Est (SEETO) și Secretariatul pentru punerea în aplicare a memorandumului de înțelegere din 2004 pentru dezvoltarea *Rețelei de transport regional de bază în Europa de Sud - Est* au pregătit planuri multianuale în care sunt indicate prioritățile în domeniu pentru regiune. Comisia va continua să acorde asistență tehnică și financiară pentru acțiuni suplimentare în acest domeniu.

Acordul privind *spațiul aerian european comun (ECAA)* a fost semnat în iunie 2006. Scopul acestuia este acela de a integra țările din Balcanii de Vest pe piața internă UE a transportului aerian. În cadrul ECAA, țările din Balcanii de Vest vor pune integral în aplicare legislația UE în domeniul aviației, inclusiv standardele ridicate de siguranță și securitate, iar în același timp liniile aeriene proprii vor beneficia de acces liber pe piața unică extinsă a transportului aerian. Comisia încurajează părțile contractante să ratifice acordul rapid, pentru a putea intra în vigoare cât de curând posibil. Comisia va furniza asistență tehnică pentru punerea în aplicare a acordului.

Prevenirea calamităților, pregătire și răspuns în caz de calamități

Incendiile forestiere care au cuprins suprafețe întinse în vara lui 2007 și inundațiile frecvente din regiune demonstrează necesitatea ca țările din Europa de Sud - Est să își consolideze capacitatea și să intensifice cooperarea regională în domeniul protecției civile și prevenirii calamităților. Aceasta include dezvoltarea de sisteme de informații în domeniul gestionării calamităților, achiziționarea de echipamente și de instrumente de comunicații în cazuri de urgență, întărirea capacității și îmbunătățirea interoperabilității serviciilor de protecție civilă, brigăzilor de pompieri, serviciilor hidrologice și meteorologice și a sectorului medical. Comisia va urmări să implice deplin și îndeaproape țările candidate, precum și să asocieze deplin țările potențial candidate la activitățile comunitare în domeniul protecției civile.

În 2008 Comisia va lansa o *Inițiativă de reducere a riscurilor de calamități* care va pregăti o strategie regională și va dezvolta capacitatea țărilor din Balcanii de Vest și Turciei de colectare, procesare și schimb de date. Programul va fi pus în practică în strânsă colaborare cu actorii interesați din acest domeniu – Banca Mondială, ONU, CCR și Inițiativa de pregătire și prevenire a calamităților pentru Europa de Sud-Est (DPPI SEE) – și va completa activitățile acestora. Se va concentra în special asupra sinergiilor cu „Inițiativa de reducere a riscurilor de calamitate și de adaptare în caz de calamități” a Băncii Mondiale/ ONU.

Mecanismul comunitar de protecție civilă facilitează pregătirea și răspunsul în cazul unor urgențe majore, iar *instrumentul financiar de protecție civilă* asigură baza legală pentru finanțarea tuturor activităților UE din domeniul protecției civile. Începând cu 2007, la aceste două instrumente pot participa și statele candidate și este posibilă, de asemenea, cooperarea cu țări terțe, inclusiv cu țările potențial candidate.

¹⁸ Această propunere este inclusă într-un pachet adoptat în paralel cu prezenta comunicare.

Comisia susține ideea unei participări prompte și depline a țărilor candidate la instrumentele de protecție civilă. Țările participante vor putea lua parte la toate activitățile comunitare în domeniul protecției civile, inclusiv la apeluri de formulare de propuneri, programe de formare, exerciții de simulare și de răspuns în timp util la cereri de asistență în domeniul protecției civile, prin intermediul mecanismului.

Comisia încurajează, de asemenea, țările potențial candidate să utilizeze în mod corespunzător posibilitatea de a coopera în cadrul mecanismului comunitar de protecție civilă și al instrumentului financiar comunitar de protecție civilă. Cooperarea ar putea acoperi aspecte care se înscriu în domeniul de aplicare al ambelor instrumente, inclusiv reducerea riscurilor de calamități, monitorizarea, sistemele de avertizare timpurie și informare, instrumente de comunicații în cazuri de urgență, creșterea capacității operaționale și îmbunătățirea interoperabilității serviciilor de protecție civilă. Țările potențial candidate ar trebui să fie integrate treptat în procesul de dezvoltare a unei capacități de răspuns rapid a UE, care are la bază modulele de protecție civilă. În cazul unei calamități, aceste țări pot beneficia, de asemenea, de asistență în domeniul protecției civile din partea statelor membre UE, furnizată în cadrul mecanismului.

Țările candidate care sunt implicate în prezent în negocieri privind aderarea sunt eligibile pentru asistență din Fondul de solidaritate al UE. În cazul unei calamități, toate țările din Balcanii de Vest pot primi asistență și în cadrul ajutorului umanitar.

Inițiativa pentru pregătirea și prevenirea calamităților pentru Europa de Sud-Est (DPPI SEE), lansată în cadrul pactului de stabilitate, a elaborat un cadru instituțional și și-a intensificat activitățile în domenii precum răspunsul în caz de inundații, risc de seism și a studiat posibilitatea creării unei unități comune de răspuns în caz de urgență, precum și a unui program de formare privind gestionarea calamităților. În aprilie 2008 urmează să se desfășoare la Sofia o conferință la nivel înalt privind pregătirea pentru calamități și prevenirea acestora, care va fi găzduită de Bulgaria în calitate de președinte al SEEC. Comisia va continua cooperarea cu DPPI SE și cu Consiliul Regional de Cooperare. În cadrul acesteia va urmări să se asigure că inițiativele regionale sunt pe deplin compatibile cu acțiunile comunitare în domeniul protecției civile.

Dunărea: protecția mediului și navigație

Comisia sprijină o gamă largă de inițiative și organizații ce urmăresc protecția mediului, o mai bună exploatare a capacității de transport pe căile navigabile interne și un grad înalt de prevenire a calamităților pe Dunăre. Acțiunile se desfășoară, în special, sub patronajul Comisiei internaționale de protecție a fluviului Dunărea (ICPDR): declarația comună recentă privind navigația și durabilitatea ecologică a Dunării va contribui în mod substanțial la dezvoltarea unei abordări integrate pentru fiecare proiect specific. Comisia conduce negocierile în vederea accesului Comunității la Comisia Dunării, care reglementează navigația pe Dunăre.

8. Sprijin financiar comunitar și coordonarea donatorilor

Din 2007, UE acordă *sprijin financiar* Balcanilor de Vest prin intermediul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA)¹⁹.

IPA simplifică întreaga asistență pentru preaderare creând un cadru unic pentru aceasta. IPA pune mai mult accentul pe preluarea de către țările care beneficiază de asistență a responsabilității punerii în aplicare, pe sprijinirea cooperării transfrontaliere și pe „învățarea prin practică”. IPA pregătește țările candidate în vederea utilizării, după aderare, a fondurilor regional, social, de dezvoltare rurală și de coeziune.

Balcanii de Vest vor primi aproximativ 4 miliarde de euro în cadrul IPA, pentru perioada 2007–2011. Aceasta reprezintă echivalentul a 30 de euro anual pe cap de locuitor, de departe cea mai mare sumă acordată vreodată de CE unei regiuni din lume.

O atenție deosebită va fi acordată construcției statale, statului de drept, reconcilierii, reformei administrative și a sistemului judiciar, combaterii corupției și criminalității organizate, precum și reformelor economice, domenii în care Consiliul a subliniat că trebuie să se intervină într-o primă etapă a procesului de aderare.

Banca Europeană de Investiții va majora valoarea totală a creditelor către regiune (de la o sumă totală de 1,9 miliarde de euro pentru 2005-2007 la aproximativ 2,8 miliarde de euro pentru 2008-2010). Această sumă va include creditele cu garanții de la bugetul Comunității și credite acordate pe riscul BEI. Activitățile BEI de creditare în Balcanii de Vest se concentrează în principal asupra proiectelor în domeniile transporturilor, energiei, întreprinderilor mici și mijlocii, mediului, infrastructurii municipale, educației și sănătății.

Un efort major se face în prezent pentru a sprijini Kosovo. Este prevăzută o sumă de peste 1 miliard de euro, provenind din diferite instrumente financiare UE, care să sprijine dezvoltarea Kosovo și care să finanțeze prezența internațională pentru perioada 2007-2010.

Coordonarea între Comisie și ceilalți donatori este crucială pentru asigurarea complementarității, coerenței, eficacității și eficienței asistenței. Comisia își redublează eforturile în acest domeniu, implicând BEI, BERD, alte instituții financiare internaționale și donatori bilaterali. Prin aceasta intenționează să atragă maximum de sprijin financiar pentru nevoile principale de modernizare și dezvoltare ale regiunii, din finanțări nerambursabile și împrumuturi.

În 2006, Comisia a semnat un memorandum de înțelegere cu mai multe IFI²⁰ privind coordonarea și cooperarea în acordarea de sprijin țărilor candidate și potențial candidate. La nivel local a fost înființat, în 2007, împreună cu ambasadele statelor membre, birourile locale ale IFI și ale donatorilor care nu provin din UE, în țările care beneficiază de asistență, un mecanism de consultanță privind programarea IPA. Această coordonare va continua și se va intensifica.

¹⁹ IPA se adresează tuturor statelor candidate și potențial candidate, și anume Balcanii de Vest și Turcia.

²⁰ BEI, BERD, IBRD și IFC, Nordic Investment Bank, Nordic Environment Finance Corporation, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Black Sea Trade and Development Bank.

Implicarea încă din primele etape și consultarea beneficiarilor pe parcursul întregului ciclu de programare vor fi asigurate în continuare atât la nivel local, cât și prin organizarea, cu regularitate, de reuniuni regionale.

În decembrie 2007 Comisia s-a întâlnit cu toți donatorii bilaterali care derulează programe importante în Balcanii de Vest și cu reprezentanți ai IFI. Aceștia au instituit un cadru pentru o cooperare mai strânsă în ceea ce privește furnizarea de asistență regiunii. În iunie 2008, Comisia va organiza o reuniune la nivel înalt, în continuarea celei din decembrie 2007. Scopul acesteia îl reprezintă coordonarea punerii în practică a asistenței de către toți actorii - cheie din regiune, atât la nivel de țară, cât și la nivel de sector.

Comisia pregătește o *conferință a donatorilor pentru Kosovo* prin care își propune să asigure asistența financiară necesară pentru Kosovo în vederea punerii în practică a statutului său și promovării dezvoltării socioeconomice pentru toate comunitățile. Statele membre UE și alți donatori internaționali vor fi invitați să contribuie.

III. CONCLUZII

Consiliul și Parlamentul sunt invitați să ia act de următoarele concluzii:

- Viitorul Balcanilor de Vest este în UE. UE subliniază importanța păcii, stabilității și securității în această parte a Europei și salută toate eforturile pe care le fac țările din Balcanii de Vest pentru a se apropia de UE, prin îndeplinirea condițiilor necesare. Balcanii de Vest au posibilitatea de a accelera cursa către o eventuală aderare la UE, cu condiția să urmeze calea reformei și reconcilierii și să îndeplinească condițiile necesare. UE le va sprijini în acest efort.
- Anul acesta este crucial pentru Balcanii de Vest. În ultimă instanță, liderii aleși democratic din regiune sunt cei care vor hotărî dacă țările lor se vor îndrepta în mod decisiv către stabilitate și un viitor european.
- Progrese substanțiale se pot realiza de către Croația în anul acesta, an care poate fi decisiv pentru negocierile de aderare ale Croației, cu condiția ca această țară să înregistreze progrese semnificative într-o serie de domenii - cheie ale reformei și să îndeplinească obiectivele de referință. Croația trebuie să abordeze fără întârziere problema zonei de protecție ecologică și a pescuitului, în conformitate cu concluziile Consiliului.
- Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei trebuie să realizeze prioritățile - cheie care au fost stabilite drept obiective de referință, pentru a demonstra că este gata să înceapă negocierile de aderare. Comisia apreciază că dacă există suficientă voință politică și se întreprind eforturi susținute se pot realiza în 2008 progresele necesare. Orice recomandare a Comisiei va fi făcută pe baza raportului de progres din toamnă.
- Progresele viitoare ale Albaniei pe drumul către UE depind în special de punerea în aplicare în mod satisfăcător a Acordului de stabilizare și asociere, asigurând astfel faptul că alegerile viitoare vor respecta standardele internaționale, precum și întărirea statului de drept, în special în ceea ce privește combaterea corupției și criminalității organizate.
- Înregistrarea de noi progrese de către Muntenegru pe drumul către UE depinde de întărirea statului de drept, în special de combaterea corupției și a criminalității organizate, creșterea capacității administrative și de un consens mai larg în ceea ce privește construcția statală. Punerea în aplicare în mod satisfăcător a Acordului de stabilizare și asociere este esențială.
- Acordul de stabilizare și asociere va putea fi semnat de îndată ce Bosnia și Herțegovina îndeplinește condițiile restante. Comisia apreciază că dacă există voința politică necesară și consens acest lucru se poate realiza curând.
- Serbia deține un rol crucial în asigurarea stabilității, relațiilor de bună vecinătate și cooperării regionale în Balcanii de Vest. Comisia reamintește Concluziile Consiliului European din decembrie 2007 conform cărora înregistrarea de progrese pe drumul spre UE, inclusiv dobândirea statutului de țară candidată, poate fi accelerată. Comisia cere Serbiei să își reafirme hotărârea privind un viitor în cadrul Uniunii Europene.

- UE continuă să fie hotărâtă să sprijine dezvoltarea politică și economică a Kosovo-ului. Perspectiva UE pentru Kosovo, la fel ca și pentru celelalte țări din Balcanii de Vest, este clară și concretă. În acest scop, Comisia va utiliza instrumentele disponibile, în special pentru a promova reformele democratice, relațiile de bună vecinătate și progresele economice.
- Chestiunile de bază privind construcția statală, buna guvernare, reforma administrativă și a sistemului judiciar, statul de drept, inclusiv combaterea corupției și a criminalității organizate, reconcilierea, dezvoltarea socioeconomică și dezvoltarea societății civile reprezintă prioritățile - cheie de reformă pentru Balcanii de Vest. Cooperarea deplină cu Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (TPII) rămâne pentru țările în cauză una din condițiile de aderare la UE.
- Comisia inițiază un dialog cu toate țările în cauză din regiune în vederea instituirii, cât mai curând, de foi de parcurs privind condițiile de eliminare a obligativității vizelor. Progresele în cadrul acestui proces vor fi monitorizate de Consiliu și Comisie.
- Comisia va majora în continuare numărul de burse acordate studenților din Balcanii de Vest, pentru a studia în UE.
- Vor fi intensificate eforturile de asigurare a unei participări depline a țărilor din Balcanii de Vest la programele comunitare și la agențiile Comunității.
- Sprijinul Comisiei pentru dezvoltarea societății civile și dialog va crește în mod substanțial. În acest scop, este în curs de instituire o nouă facilitate financiară.
- Comisia sprijină Școala Regională de Administrație Publică (SRAP) și transformarea acesteia într-o școală complet funcțională, care urmează a fi stabilită la Danilovgrad, Muntenegru, la începutul lui 2009.
- Coordonarea cu instituțiile financiare internaționale, în special cu BEI și BERD, precum și cu donatorii bilaterali se va intensifica în vederea mobilizării de finanțări nerambursabile și credite pentru modernizare și dezvoltare. Comisia, BEI, BERD și Banca de Dezvoltare a Consiliului European s-au angajat să stabilească un cadru de investiții pentru Balcanii de Vest până în 2010, împreună cu alte IFI și donatori. În prezent este lansată de către Comisie și numeroase IFI și donatori bilaterali o inițiativă pentru Balcanii de Vest privind infrastructura. Comisia analizează fezabilitatea unor inițiative viitoare care ar crește impactul acțiunilor ce vin în sprijinul obiectivelor strategice ale UE în regiune.
- Comisia propune o nouă inițiativă privind reducerea riscurilor de calamități. Aceasta va ajuta țările din regiune să își dezvolte capacitățile în acest domeniu. Comisia va urmări, de asemenea, asocierea țărilor din Balcanii de Vest la mecanismul și instrumentul Comunității în domeniul protecției civile.
- Cooperarea parlamentară între țările din Balcanii de Vest, precum și cooperarea dintre Parlamentul European și parlamentele naționale se vor intensifica. Scopul acestora este acela de a asigura transferul celor mai bune practici și de a favoriza reconcilierea.

- Dezvoltarea suplimentară a cooperării regionale reprezintă o parte integrantă a agendei europene a Balcanilor de Vest. Tranziția recentă de la pactul de stabilitate la Consiliul de Cooperare Regională (CCR) reprezintă un pas pozitiv important. Comisia sprijină CCR și alte cadre de cooperare, inclusiv CEFTA, Tratatul de instituire a Comunității Energiei și Acordul privind spațiul aerian european comun. Ea propune de asemenea negocierea unui tratat comunitar privind transporturile în Balcanii de Vest.
- Cooperarea regională aduce beneficii concrete popoarelor din Balcanii de Vest și le ajută să se apropie de UE. Aceasta necesită sprijin constant din partea UE și va fi monitorizată îndeaproape de către Comisie.